

***Pistia stratiotes* L., een nieuw „aquariumadventief” voor Nederland**

door

A. J. QUENÉ-BOTERENBROOD en J. MENNEMA
(Rijksherbarium, Leiden)

Tijdens een excursie in de Krimpenerwaard in het kader van de inventarisatie van het Groene hart van Holland, ontdekte de eerste onzer op 26 september 1973 in en nabij de Lekkerkerkse boezem, gem. Ouderkerk a.d. IJssel, vele tientallen exemplaren van een drijvende waterplant, die haar onbekend voorkwam. Toevalligerwijs zond de heer R. J. den Breejen (Ouderkerk a.d. IJssel) ons enkele dagen later exemplaren van dezelfde soort op dezelfde dag op dezelfde vindplaats verzameld.

De drijvende rozetten van zijdeachtig behaarde, vrij dikke, lichtgroene bladen (fig. 1), die een oppervlakkige gelijkenis vertonen met *Plantago major*, bleken te behoren tot *Pistia stratiotes* L. (*Araceae*), een in de tropen veel voorkomende plant van stilstaande wateren, die daar tot grote, aaneengesloten velden kan uitgroeien. De bladrozetten drijven doordat de voet van elk blad aan de onderzijde opgezwollen en met sponsachtig weefsel gevuld is (DE WIT, 1965).

In Nederland wordt de plant wel in aquaria gekweekt. De opmerking van DE WIT (1957), dat *P. stratiotes* moeilijk in leven is te houden en dat de plant daarvoor zeer vochtige lucht behoeft, waarvan de temperatuur niet beneden 22° C mag dalen, was voor de tweede onzer aanleiding om op 30 september 1973 het water van de Lekkerkerkse boezem aan een nader onderzoek te onderwerpen. Het water van de boezem had een temperatuur van 12°, een temperatuur, die gelijk was aan die van andere wateren aldaar, die niet met de boezem in verbinding stonden. Dit sloot de aanvankelijke gedachte uit, dat wellicht koelwater van een electriciteitscentrale de watertemperatuur van de Lekkerkerkse boezem op een voor *Pistia* acceptabele hoogte zou hebben gebracht. Nu moeten wij aannemen, dat de warme zomer van 1973 verantwoordelijk is voor de uitbundige groei — niet alleen in aantal, maar ook in grootte: er waren exemplaren bij met bladen van 12 cm lengte! — van een plantesoort, die ongetwijfeld met het weggooien van enkele aquariumvisjes in de Lekkerkerkse boezem terecht moet zijn gekomen.

Overwintering is alleen goed mogelijk door de plant in ondiep water in zandige turfmoalm te laten wortelen in een warme omgeving (DE WIT, 1957). De kans, dat *P. stratiotes* op deze plaats de winter zal overleven, moet dan ook zeer klein worden geacht.

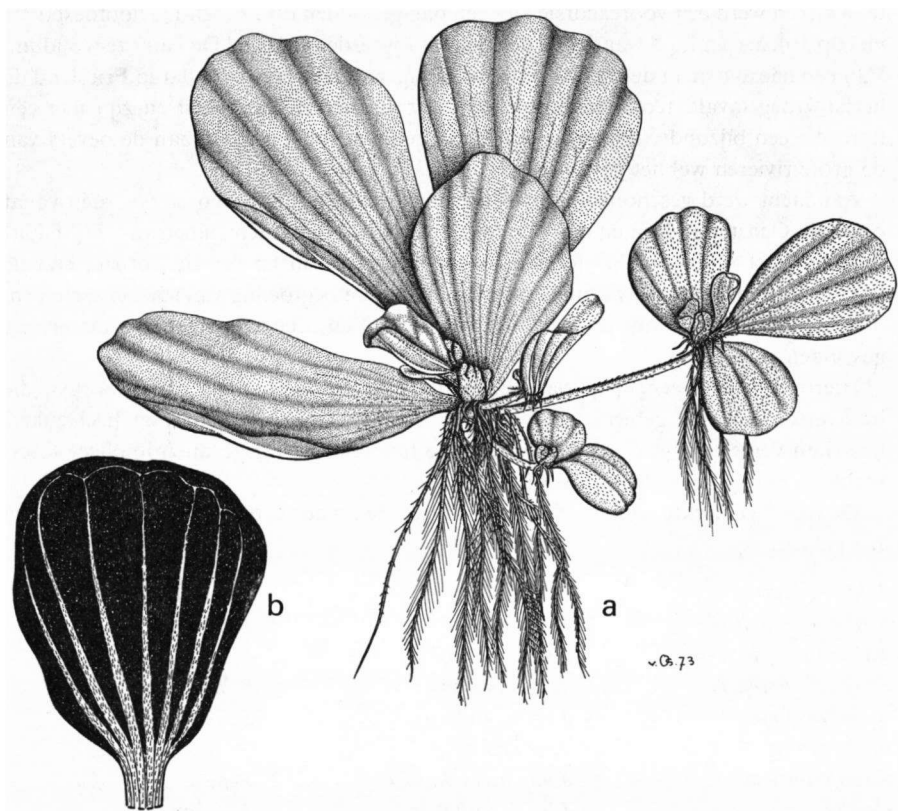

Fig. 1. L. a. habitus; b. onderzijde blad; $\times 4$.

Literatuur

WIT, H. C. D. DE, 1957. Aquariumplanten 1. Den Haag-Baarn.
 —, 1965. De wereld der planten. Hogere planten II. Den Haag.

Summary

Pistia stratiotes, a tropical waterplant has been found near Ouderkerk a.d. IJssel (prov. Zuid-Holland). No artificial factor could be traced as responsible for the wealthy growth in number and size of this species, which is doubtless an aquarium escape.